

Handläggare
Jessika von Malmborg

Telefon: 08-508 108 50

Till

Gärdets förskolor

Verksamhetsberättelse VB 2014 för Gärdets förskolor

Förslag till beslut

Sammanfattande analys

Förskolan bedriver en utforskande och kreativ verksamhet med fokus på lek och lärande med ett välkomnade förhållningssätt. Barnen får, i mindre grupper, undersöka och fördjupa sig i olika ämnen/områden genom en temabaserad och projekterande verksamhet. Undersökandet är lustfyllt och utgår från barnens tankar, idéer och engagemang. Barnens utveckling och lärande synliggörs och följs upp genom pedagogisk dokumentation.

Lärande

- Alla har erfarenheter, förmågor och kunskaper.
- Vi lär i meningsfulla sammanhang och går tillbaka till tankar och teorier och reflekterar tillsammans.
- Lärandet sker i relationer och samspel med andra barn, vuxna, miljö och material.
- Vi lär av varandra och bidrar med olika erfarenheter och kompetenser.

Utvecklingsområden från verksamhetsberättelse 2013:

- *Skapa likvärdiga pedagogiska miljöer inom enheten som stödjer barnens utveckling och lärande.*
- *Skapa en gemensam syn kring kunskap och lärande, baserad på vetenskapliga teorier och forskning*
- *Skapa gemensamma verktyg och former för systematiskt kvalitetsarbete*
- *Utveckla arbetet med att synliggöra barnens utveckling och lärande, samt kommunicera detta till föräldrarna.*
- Barns matematiska utveckling, Förskolorna ska öka tillgången till ett mer varierat material som stimulerar till fördjupning och lek med matematiskt tänkande och matematiska begrepp.
- Barns språkliga utveckling, Förskolorna ska dokumentera sina strategier och arbetssätt för att bättre kunna följa upp och synliggöra resultatet av arbetet med barns språkutveckling och barns flerspråkighet.
- Barns inflytande. Diskutera vad reellt inflytande för barn innebär och hur det kan förverkligas i verksamhetens innehåll och pedagogiska miljöer.

En förändring och utveckling av den pedagogiska miljön har påbörjats på alla förskolor. All förskolepersonal har erbjudits ett studiebesök på en förskola hos en närliggande enhet. Syftet är att skapa en likvärdig syn på barnens kunskap och lärande och vilken betydelse våra pedagogiska lärmiljöer har för att erbjuda barnen meningsfulla sammanhang som utmanar och uppmuntrar barns undersökande och nyfikenhet. Det har varit väldigt uppskattat av personalen och skapat dialog och reflektion om den egna verksamheten och en pedagogisk medvetenhet hos pedagogerna.

De heldagar vi hade för all personal i maj och september kring det systematiska kvalitetsarbetet var en start till en gemensam syn på kunskap och lärande och hur vi behöver använda våra gemensamma verktyg för att synliggöra barnens utveckling och lärande, samt hur ett projekterande arbetssätt är ett lustfyllt sätt att lära tillsammans med barnen.

Vi har påbörjat arbetet med de nya observations och reflektionsunderlagen som ställer frågor kring vad barnen gör, hur de går till väga i sitt undersökande och hur de kommunicerar.

Dessa underlag ligger till grund för hur arbetslagen väljer att gå vidare för att utmana barnen i deras fortsatta undersökande. Några arbetslag har hunnit prova uppföljningsprotokollet som vid mitten av terminen sammanfattar vilka resultat som personalens arbete har gett för barnens utveckling och lärande kring matematik, naturvetenskap, språkutveckling och inflytande. Vi ser att detta arbetssätt kommer att bli gynnsamt för att följa upp barnens utveckling och lärande samt utveckla arbetet med att stödja barnens språkliga utveckling, matematiska och naturvetenskapliga undersökande och tillvarata deras tankar och idéer. Detta är ett utvecklingsområde och det kan ta tid innan det blir en vana och nödvändighet för alla pedagoger.

Som en del av Stockholms stads lässatsning kommer vi fokusera än mer på barnböcker och faktaböcker som utgångspunkt för vår projekt, samt se till att det finns böcker på barnens olika modersmål tillgängliga på förskolan och arbeta med "tvillingböcker" i samarbete med bibliotek och föräldrar (samma bok på både svenska och barnets modersmål).

Två barnskötare studerar på deltid till förskollärare. En barnskötare och en förskollärare har genom förskolelyftet fått kompetensutveckling inom naturvetenskap och teknik. Det har gjort skillnad på den förskolan i hur de har arbetat med att medvetet utmana barnen inom dessa områden. I våra nätverk har deras kompetenser delats till övriga förskollärare på enheten och vi kommer att fortsätta utveckla vårt arbetssätt så att vi större utsträckning planerar in matematiska och naturvetenskapliga utmaningar i projekten och andra aktiviteter. Dessa behöver även bli mer tillgängliga i barnens lärmiljöer under hela dagen. Nätverken är viktiga forum för att lära av varandra och sprida goda exempel inom enheten. Under september 2014 utökade vi nätverken med två grupper för våra barnskötare. Det innebär att samtliga barnskötare och förskollärare med tillsvidareanställning deltar i enhetens interna kompetensutveckling.

Arbetet med IKT (Informations- och kommunikationsteknik) går långsamt framåt. "PIM-stugorna" gav ett ökat intresse för att använda IKT tillsammans med barnen hos de 69 % som nådde nivå 1-4 i PIM. Vi kan se att tillgången på datorer har varit ett hinder. Bytet till bärbara datorer, istället för stationära, har lett till ökade möjligheter för pedagogerna att arbeta tillsammans med barnen för att söka information och dokumentera tillsammans.

För att vårdnadshavarna ska uppleva att de får information om förskolans mål och arbetssätt har vi skickat ut verksamhetsplanen och våra lokala arbetsplaner via mejl. För att följa upp resultatet i förskoleundersökningen har varje arbetslag lyft tre till fyra frågor från undersökningen där de fått ett sämre resultat än tidigare år eller en stor andel "vet ej" svar på föräldramötet i februari. De flesta förskolor har muntligen fått god respons från föräldrarna/vårdnadshavarna efteråt och 87 % anser att de fått information om förskolans mål och arbetssätt, det är en ökning från 71 % 2013. Enligt förskoleundersökningen anser 87 % av föräldrar/vårdnadshavare att de som helhet är nöjda med sitt barns förskola, det är en ökning från 79 % 2013. Det är ett gott resultat, samtidigt behöver vi fortsätta arbetet med att utveckla vår kommunikation med föräldrar/vårdnadshavare för att säkerställa att vi har ändamålsenliga rutiner. För att få en helhetssyn på barnens utveckling och lärande och för att se om våra arbetssätt ger resultat behöver vi bättre involvera föräldrarna och ställa frågor om vad barnen säger/gör hemma som kopplar till vårt arbete på förskolan. T.ex. vad berättar barnet om projektet, vilka ord använder det och ser föräldrarna någon skillnad över tid.

Vi har avsatt tid på våra APT och pedagogiska forum till att arbeta med vårt bemötande

gentemot föräldrar/vårdnadshavare och hur vi förhåller oss för att uppfattas som aktiva, trovärdiga och tillgängliga. Det är vår bedömning att när vi har en god och öppen kommunikation med föräldrarna så blir deras eventuella oro mindre och de känner sig både tryggare och nöjdare med vår verksamhet.

Samarbetet med skolorna i området ser olika ut och behöver utvecklas och systematiseras för att förbättra övergången mellan förskola och skola. Ledningen har varit i kontakt med Gärdesskolan för att utveckla det samarbetet som är den skola dit många av våra barn går vidare till. Målet är att tillsammans enas om skriftliga rutiner för vårt samarbete som t.ex möten mellan förskollärare i förskolan och lärare i skolan. Än har inte detta lett till något fördjupat samarbete.

Administrativa uppgifter

Gärdets förskolor

Verksamhetens chefs namn

Jessika von Malmborg

Direkttelefonnummer till verksamheten och chefen

076-12 10 850

E-postadress till verksamheten och till chefen

jessika.von.malmborg@stockholm.se

Postadress och besöksadress

Förskolan Skeppet

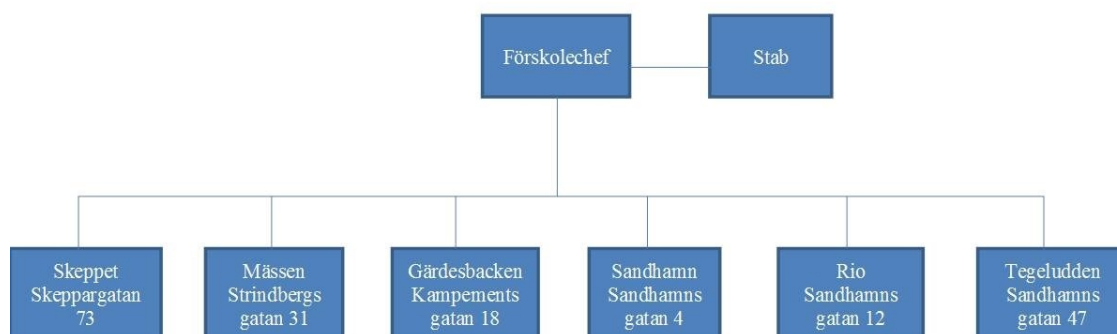
Skeppargatan 73

115 30 Stockholm

Antal anställda den 15 oktober 2014

77

Organisations- och ledningsstruktur

Strukturella förutsättningar och organisation

Gärdets förskolor är en kommunal enhet som omfattar sex förskolor, belägna på övre och nedre Gärdet. Enheten bedriver förskoleverksamhet för barn i åldrarna 1-5 år, företrädesvis boende inom Östermalms stadsdelsförvaltning, vars föräldrar/vårdnadshavare förvärvsarbetar, studerar, är arbetslösa och aktivt söker arbete eller till följd av barns egna behov av stöd. Samt allmän förskola för barn 3-5 år.

Antal inskrivna barn: 297

Andel barn med annat modersmål än svenska: 8,1 %

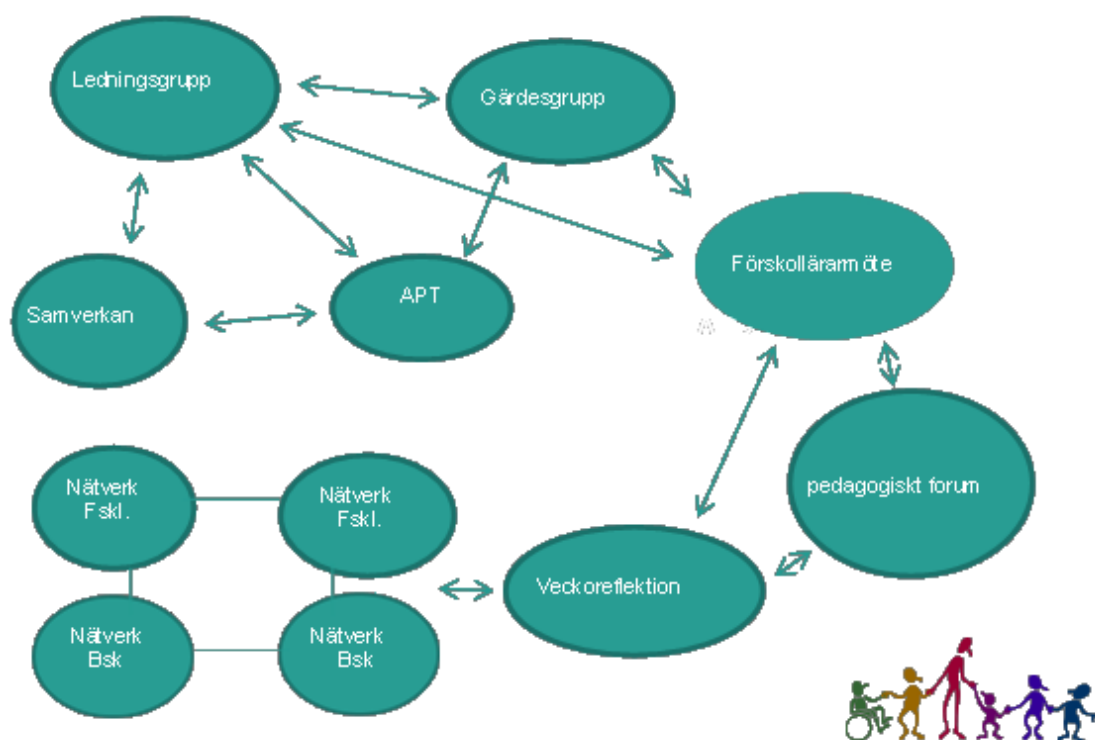
Antal anställda: 58

Andel förskollärare: 38 %

Andel medarbetare med annat modersmål än svenska: 26 %

Enhetens ledning består av förskolechef och biträdande förskolechef. I staben ingår även en barnskötare med administrativa uppgifter.

Gärdets Förskolors mötesforum

APT, Hela enheten möts en gång i månaden. Indelning i mindre grupper kan ske. Samt möte på respektive förskola.

Ekonomi, arbetsmiljö, ansvarsområden, rutiner, kalendarier, gemensamma beslut, miljöarbete, likabehandlingsplan mm. Information, diskussion och beslut kring olika verksamhetsfrågor inom förskolan/enheten.

Samverkan, Fackliga företrädare och ledningen. Information, diskussion och beslut kring olika verksamhetsfrågor inom enheten. Koppling till APT.

Gärdesgruppen, Ledningens forum för övergripande frågor mellan förskolan och ledningen. Driva, följa upp och utvärdera verksamheten på enhetsnivå. Representerarna ansvarar för att

delge information mellan Gärdesgruppen och förskolan. En platsansvarig förskollärare representerar sin förskola.

Förskollärarmöte, En ansvarig förskollärare per avdelning möts två tillfällen per månad. Mötet syfte: Platsansvarig förmedlar innehållet i Gärdesgruppen, planera och följa upp pedagogiskt forum.

Pedagogiskt forum, detta är förskolans möte. Beroende på innehåll, möts hela förskolan, avdelningarna eller tvärgrupper, för uppföljning och planering av arbetet. Syfte: planera, strukturera, organisera och skapa strategier för pedagogisk utveckling. Beakta det pedagogiska året. Planera för föräldramöten, utvecklingssamtal och traditioner. Arbeta med kvalitetsindikatorn, sammanfatta reflektionsprotokollen. Reflektera över hur våra pedagogiska miljöer och material ser ut, inne som ute och skapa förändringar, utifrån pågående tema och projekt.

Nätverk, detta är ett pedagogiskt nätverk, där enhetens pedagoger möts 3 tillfällen varje termin för reflektion och utveckling. Samtalen utgår från pedagogiska utvecklingsfrågor. Deltagarna tar med sig dokumentationer från barnens arbete på förskolan och delar med sig i gruppen om projektet och det processinriktade arbetet med barnen. De läser även överenskommen litteratur och tar del av aktuell forskning.

Veckoreflekation, Varje arbetslag möts en gång i veckan. Pedagogisk dokumentation som underlag för uppföljning, utvärdering och utveckling av barnens projektarbete och planering av innehåll i barnens projekt och vardag.

Morgonmöte, Ca 5-10 minuter varje morgon. En från varje barngrupp ser över dagen och ser till att barn och personal fördelas utifrån behov. En gång i veckan ett längre möte för att se över kommande vecka och lägga plan

Brukare/Kunder/Klienter

I den dagliga kontakten med föräldrarna får vi intrycket att föräldrarna är nöjda och att de har kännedom om verksamheten. Några föräldrar har varit med under en hel eller del av dag på förskolan. Det är något vi ser som positivt och kan uppmuntra i ännu större utsträckning så att föräldrarna känner sig välkomna att delta.

För att ge en likvärdig information till föräldrarna inom enheten har vi skapat en informationsfolder, den har lämnats till både nya och gamla föräldrar i pappersform. Den informationen kommer också att finnas hemsidan.

Under hösten har alla avdelningar börjat skriva veckobrev istället för månadsbrev med en Ingress/Gemensam info som berör hela förskolan, Kort om pågående projekt, aktivitet, lek och lärande för barngruppen, Information för kommande vecka, Gemensamma datum för terminen: t.ex. APT, Studiedag, Föräldramöte, föräldraråd, Drop-in- fika mm, En meny för veckan som kommer. Syftet är att det ska bli snabbare återkoppling till föräldrarna om vad barnen varit med om, samt att det ska bli enklare för pedagogerna när det skriver, att de inte behöver samla information långt tillbaka i tiden.

I samband med att förskolan Rio renoveras under pågående verksamhet har vi bjudit in föräldrarepresentanter till byggmöten för att ta tillvara deras tankar och synpunkter kring barnens säkerhet ur ett miljömedvetet perspektiv. Det är något vi har uppfattat att föräldrarna har uppskattat.

Efter omorganisation på en förskola från åldersblandade grupper till mer åldersindelade ställde vi två frågor: hur nöjda är föräldrarna/vårdnadshavarna med kvaliteten på förskolan

och hur nöjda är de med informationen om förändringen. Av de svar vi fått in är medelvärdet avseende kvaliteten 4,5 av 5 möjliga och 4, 2 avseende informationen.

Fler har uttryckt att de är nöjda med verksamheten, att det är mer anpassat efter barnens behov och kontinuitet och personalens engagemang. Barnen blir bekräftade och sedda och personalen ser vad barnen är intresserade av. Den pedagogiska verksamheten är mer riktad till varje ålder. Positiv påverkan på barnens utveckling och lärande. Bra med gemensam matsal och veckobreven. Bra pedagogisk struktur.

Några önskar fler utflykter med matsäck. Samt ökad tydlighet kring ute- eller inlämning. Det finns också funderingar om hur grupperna kommer att se ut till hösten.

Föräldrarna/vårdnadshavarna på enheten har återkopplat till pedagogerna att veckobreven är uppskattade. De har fått syn på förskolans arbetssätt och vad barnen har varit med om, utforskat och undersökt på förskolan, både om projekten och andra aktiviteter som varit viktiga för barnen.

85 % av föräldrarna/vårdnadshavarna svarade på årets förskoleundersökning.

Bedömning och analys

Enligt förskoleundersökningen anser 87 % av föräldrar/vårdnadshavare att de som helhet är nöjda med sitt barns förskola, det är en ökning från 79 % 2013.

87 % anser att de fått information om förskolans mål och arbetssätt, det är en ökning från 71 % 2013. Förskollärarna och barnskötarna har i större utsträckning informerat om och kopplat verksamheten för barnen till förskolans mål och arbetssätt än tidigare. De har även varit tydligare med att beskrivit syftet med vad, hur och varför de gör som de gör tillsammans med barnen.

Vår bedömning är att veckobreven har spelat en viktig roll för föräldrar/vårdnadshavare för att föra samtal tillsammans med barnen, om det pågående arbetet på förskolan.

78 % känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten. Det är en ökning från 74 % 2013. Det är vår bedömning att det är ett lågt resultat och vi att vi behöver fortsätta att välkomna föräldrars/vårdnadshavares tankar och synpunkter i olika sammanhang.

Chef- och ledarskap

- Mål och budskap – skollag, läroplan kopplat till enhetens och förskolornas utvecklingsområden.

- Tydlighet och förväntningar – höga förväntningar på chef och medarbetare. Tydlighet och utrymme för reflektion och varje medarbetares egna ansvar.

- Återkoppling – ger förutsättning för utveckling. Skriftligt och muntligt till arbetsgruppen och individen. Skapa en kultur där kollegor är viktiga för varandra i den dagliga återkopplingen.

- En närvarande och coachande chef, Lyssnar och ställer frågor, uppmärksammar och ger återkoppling på medarbetarnas arbete och förhållningssätt. Medarbetarna får själva komma fram till lösning på problem, ger utrymme för eget ansvar. Skapa forum för möten.

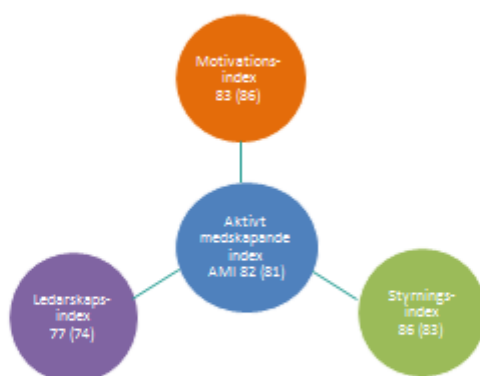
- Dialog och delaktighet – Dialog breddar perspektiv och skapar insikter som i sin tur kan ge

upphov till nya tankar och sätt att agera. Genom att informera, skapa utrymme för reflektion och involvera medarbetarna verksamhetsutvecklingen skapas delaktighet. Ömsesidighet

•Öppenhet och respekt – Ett klimat präglad av öppenhet och ömsesidig respekt och förmåga att lyssna på varandra. Ett gott ledarskap är beroende av medarbetarna. Ledarskap är relation.

Medarbetare

Medarbetarenkät 2014

Resultat från 2014 års medarbetarenkät

60 % (54 % Östermalms SDF) känner till Stockholms Stads Vision 2030- Ett Stockholm i världsklass.

70 % (63 % Östermalms SDF) förstår hur deras arbete bidrar till ett Stockholm i världsklass.

76 % (67 % Östermalms SDF) anser att det finns tydliga mål på arbetsplatsen.

78 % (69 % Östermalms SDF) anser att de (inom ramen för uppdraget) har möjligheter att påverka hur de ska utföra sitt arbete

91 % (72 % Östermalms SDF) är med och bidrar med nya idéer till verksamhetsutveckling..

93 % (91 % Östermalms SDF) anser att deras arbete är meningsfullt.

83 % (77 % Östermalms SDF) anser att min chef visar förtroende för mig som medarbetare.

91 % (88 % Östermalms SDF) är insatta i enhetens mål och åtaganden.

Vi behöver fortsätta implementera Vision 2013 och koppla ihop visionen med vårt dagliga arbete för och med våra barn. Enligt medarbetarenkäten och de medarbetarsamtal vi haft i våras vet vi att de flesta är väl insatta i enhetens mål och åtaganden och att de känner att de kan göra ett gott arbete. Vi fortsätter vårt arbete med att koppla kompetensutvecklingen till vårt uppdrag och enhetens pedagogiska utvecklingsområden. Vi har haft två heldagar i maj och september kring det systematiska kvalitetsarbetet, med syfte att lägga en grund för att använda pedagogisk dokumentation som verktyg och ett projektinriktat arbetssätt, för en gemensam syn kring kunskap och lärande.

Under hösten har ledningen tillsammans med varje arbetslag haft medarbetarsamtal i grupp, med kvalitetsindikatorns självvärdering som underlag. Syftet med samtalen var inte att se siffrorna utan att se processen och möjligheten till utveckling. Tillsammans har vi fått syn på att kvalitetsindikatorn är ett stöd i att utvärdera vårt arbete och vad som förväntas av oss i det pedagogiska uppdraget. Vissa begrepp har lyfts fram och diskuterats t.ex. interkulturellt, genus och barnens inflytande, vad är det och vilka arbetssätt behöver vi ha. Samtalen har också kretsat kring projektens betydelse samt vikten av observation och reflektion för att skapa en helhet, meningsfullhet för barnen och hur vi baserar detta på vetenskapliga teorier och aktuell forskning när vi arbetar med indikatorns olika områden. Samtalen har resulterat i en början till en gemensam förståelse. Ledningen tillsammans med arbetslagen har fått syn på arbetslagens olika utvecklingsområden och vad de behöver fokusera på samt vilket stöd som behövs för att gå vidare.

Vi har olika resultat från enhetens olika grupper. Hela enheten behöver fortsätta att utveckla och förbättra arbetet med att dokumentera och följa upp verksamheten, för att få systematik i att se barnens förändrade kunnande inom t.ex. matematiskt tänkande. Samt se över tillgång och arbetssätt kring IKT.

Samtalen kretsade kring:

- Begrepp har lyfts fram och diskuterats som tex interkulturellt, genus och barnens inflytande. Vad innebär de och vilka arbetssätt vi behöver ha?
- Projektens betydelse och vikten av observation och reflektion för att skapa en helhet och meningsfullhet för barnen.

Utvecklingsområden:

- Dokumentation av barnens förändrade kunnande kring språk och matematik behöver systematiseras
- Modersmål och hur vi arbetar systematiskt med det i våra verksamheter.
- Hur vi baserar vårt arbete på vetenskapliga teorier och aktuell forskning.
- Interkulturalitet och normkritik, vad innebär det för oss på våra förskolor och enligt våra styrdokument?

Utifrån detta behöver vi fortsätta att utveckla vår kompetens och fördjupa våra arbetssätt kring likabehandling, pedagogisk dokumentation och vetenskapliga teorier och aktuell forskning. Vi planerar att fortsätta våra nätverk under 2015 med reflektion och arbete med förskolornas likabehandlingsplaner. Vi kommer även att ha en föreläsning för alla barnskötare och förskollärare kring vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I och med att enheten utökas med två förskolor kommer vi tillsammans följa upp vårt arbete kring bemötande och arbeta med att ta fram en gemensam värdegrund.

Värdegrund

Förskolan vilar på demokratins grund och ska främja alla barns utveckling och lärande.

Vi vill skapa en förskola där barnen känner glädje, trygghet och tillit. Vi strävar efter att alla barn ska ha roligt och känna lust att möta nya utmaningar. Vi erbjuder en stimulerande inne- och utemiljö som lockar till lek, fantasi och aktivitet. Vi strävar efter att barnen ska få lära sig med alla sinnen samt känna nyfikenhet att utforska sin omgivning. Hos oss blir alla barn

sedda, hörda, bekräftade och respekterade som individer. Vi ser olikheter som en tillgång och styrka i gruppen. Vi ger barnen möjlighet att påverka och göra egna val i verksamheten. Vi samarbetar med föräldrar/vårdnadshavare så att barnen utvecklas till trygga och hänsynsfulla individer med emotionell och social kompetens.

Trygghet, demokrati och respekt är de begrepp på vilka vi grundlägger hela enhetens verksamhet. Värdegrunden har vuxit fram genom åren. För att skapa en värdegrund som är gemensam för hela enheten och även inkluderar de förskolor som är nyligen tillkomna kommer vi under vårterminen arbeta intensivt med detta i både nätverk och planeringsdagar.

Enhetens uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha		1 st		1600 st	VB 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	46,6 %	47,16 %	35 %	20 %	VB 2014
Analys 46,6 % andel ekologiska livsmedel inom enheten med en variation på 35,3 % som lägst och 65,7 % som högst. Samtliga förskolor överstiger Stockholms stads mål på 25 %.					
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	20 %	20 %	17 %	45%	2014

Nämndmål:

En hållbar livsmiljö värnas och utvecklas på Östermalm

Beskrivning

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna

verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Stadens miljöprogram ger vägledning.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan, ökad klimatanpassning och fler grönskande utomhusmiljöer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel anställda som går eller cyklar till arbetet		14,93 %			2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
! Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2013-01-01	2014-12-31	

Åtagande:

Barn och vuxna har ett miljömedvetet förhållningssätt

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen visar varsamhet för djur och natur

Källsortering på varje förskola

35 % av den kost som serveras är ekologisk/KRAV-märkt

Analys

Alla barn är ute i naturen minst en gång i veckan, barnen har visat nyfikenhet och fått ökad kunskap om naturens kretslopp och om djur och växter. Barnen har blivit medvetna och observanta på om det ligger skräp i naturen och tar initiativ till att plocka upp och "göra fint". I skapande har barnen återanvänt "skräpmaterial." Barnen har fått ökad insikt i naturens kretslopp samt ökad kunskap kring hållbarhetsperspektivet.

Vi har miljöombud på våra förskolor, vi behöver utveckla deras roll så att vi i ännu större utsträckning använder oss av deras kompetens och att de får tillfälle att sprida sina kunskaper så att de kommer alla barn till godo. Vi har påbörjat arbetet med "giftfri förskola" och att ta bort gamla leksaker av plast som inte bidrar till den pedagogiska verksamheten utan kan ersättas av annat material. Även gammal elektronik som mobiltelefoner och tangentbord som inte längre fungerar och har använts som leksaker har vi tagit bort.

För att undvika skriva ut pappersdokument har vi påbörjat ett arbetssätt där vi i större utsträckning mejla information och använder vår gemensamma mapp på servern för att kommunicera t.ex. tider för medarbetarsamtal och önskad semester.

Vid inköp av livsmedel är ett ekologiskt förhållningssätt vägledande inom enheten och har varit det under många år. Andel ekologiska livsmedel inom enheten ligger på 47,3 %. det finns en skillnad mellan de olika förskolorna, 62% som högst och 35 % som lägst. Alla

förskolor når upp till Stockholms stads mål på 25 % ekologiska livsmedel. Skillnaderna mellan förskolorna kan bero på den kompetens kockarna besitter, samt att adressen med lägst andel ekologiska/kravmärkta varor har haft vikarie under året. Kock till den aktuella förskolan är anställd från oktober 2014.

Förskolorna källsorterar antingen i miljömöbel eller i fastighetens grovsoprum. Vi har matavfallshämtning för biogas på en förskola. Vi planerar att se över hur vi kan bli än mer miljövänliga i detta avseende, både kring hur vi tar hand om avfallet, men framför allt hur vi ska minska svinnet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Skräpplockardagar	2014-04-01	2014-05-09	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Nämndmål:

Invånare på Östermalm upplever en varierad och tillgänglig kultur och fritid

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler samt barn i kommunal förskoleverksamhet ska få tillgång till stadens kulturutbud genom förvaltningens försorg.

Förväntat resultat

Äldre, ungdomar och barn i stadsdelen kommer att uppleva ett tillgängligt och innehållsrikt kulturutbud. Alla som förvaltningens verksamheter riktar sig till är nöjda med sina kulturupplevelser.

Åtagande:

Barnen skapar, möter och utövar kultur

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen upplever professionell scenkonst minst en gång per termin

Barnen använder estetiska uttrycksformer för att söka och skapa förståelse för sin omvärld

Barnen möter andra kulturer än den svenska

Barnen provar olika tekniker och material för eget skapande

Analys

För att möjliggöra för barnen att dagligen ha tillgång till skapande material har förskolorna sett över sina pedagogiska miljöer och framförallt sina ateljéer. Stafflier och det skapande materialet finns tillgängligt för barnen under hela dagen.

Barnen har upplevt professionell scenkonst av olika slag t.ex. teatrar och musikföreställningar som pedagogerna i sitt dagliga arbete har följt upp med barnen genom att läsa sagor, dramatisera och musicerat mm. Vi kan i våra observationer se att barnen fortsatt att själva dramatisera och skapa olika teatrar för varandra, skapat sprattelgubbar mm och egna musikinstrument. Det har gett barnen tillfällen till samtal och diskussioner med varandra och vuxna där de bl.a. fått förståelse för nya ord och sätta ord på tex olika känslor. Barnen har också fått uppleva olika sorters musik, de har uttryckt sig genom dans och rytmik. Några barngrupper har haft samarbete med biblioteket och haft fördjupat projektarbete kring sagor. I vår dokumentation kan vi se att barnen har fått nya ord från böckerna och de leker gärna böckernas berättelser. Barnen visar också större intresse för böcker och vill gärna ta med egna böcker hemifrån.

Enligt förskoleundersökningen 2014 är 71 % (56 % Stockholm stad) av föräldrarna nöjda med hur förskolan ger barnen möjlighet att ta del av stadens kulturutbud. Det är samma resultat som 2013. 82 % (81 % Stockholm stad) av föräldrarna är nöjda med hur barnen uppmuntras till att själv få skapa och uttrycka sig med hjälp av bild, musik, dans, sång, rytmik och rörelse.

Vi kan se att det finns en skillnad mellan de två olika frågornas resultat. För oss inom förskolan är det viktigt att stadens kulturutbud också förbereds tillsammans barnen samt efterarbetas för att det ska bli en del i vårt pedagogiska arbete med barnen och inte bara en rolig händelse. Detta är något som pedagogerna arbetar med och som vi behöver bli tydligare med i vår kommunikation med föräldrar/vårdnadshavare. Vi ser att Stockholms stads lässatsning kan bli ett verktyg i detta fortsatta arbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
! Kulturaktiviteter inom förskolan för barn 1-3 år	2014-01-01	2014-12-31	
! Kulturaktiviteter utanför förskolan för barn mellan 3-5 år	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Nämndmål:

Våld, alkohol- och drogbruk motverkas,

Beskrivning

Stadsdelsområdet ska upplevas tryggt av boende, brukare, personal och andra som vistas i området. Det lokala brottsförebyggande rådet verkar för ett tryggt område. Stadens riktlinjer för brottsförebyggande arbete och Stockholms Tobaks, Alkohol- och Narkotikapolitiska program är vägledande. Resultat i trygghetsmätning och Stockholmsenkäten följs upp. Allmänhetens kunskap om nedskräpade och otrygga platser är viktig att ta till vara på när stadsdelens skötselinsatser av parker och parkstråk planeras.

Förväntat resultat

En fortsatt minskning av ungas alkohol- och drogkonsumtion. Boende och besökare på Östermalm känner sig trygga.

Åtagande:

Barnens närmiljö är trygg och säker.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Att förutse och förhindra incidenter.

Föräldrar/Vårdnadshavare är nöjda med barnens trygghet och säkerhet

Analys

Alla sex förskolor har haft inspektion från miljöförvaltningen med fokus på barnens miljö. Brister som framkom har felanmälts och åtgärdats. Ett par förskolor saknade OVK-protokoll. För dessa förskolor är OVK genomförda under oktober 2014.

Enheten har genomfört skyddsronderna i maj och följt upp dessa i oktober. Brister som framkom är felanmälda och åtgärdade.

Fastighetsägaren för förskolan Skeppet, Skeppargatan 73, upptäckte vid sin årliga besiktning att underlaget under klätterställningen på gården inte är godkänd. Sanden har grävts upp och bytts ut under sommaren.

Förskolan Skeppet, Skeppargatan 73, drabbades av vattenskada under sommaren till följd av läcka i en lägenhet högre upp i fastigheten. Kontor, personalutrymmen och köket har avfuktats och ytskiktet har återställts.

Förskolan Sandhamn, Sandhamnsgatan 4, drabbades av vattenskada under sommaren till följd av läckage i ett rör i fastigheten. Återställningen av lokalerna avslutades 7 november 2014.

Personalen har deltagit i stadsdelens brandskyddsutbildning.

I december anordnade vi en utbildning i HLR (Hjärt- och lungräddning) för 20 personer, med fokus på barn mellan 1-5 år, utöver hjärt- och lungräddning fick vi också lära oss hur man hanterar situationer som rör kvävning, getingstick och mycket annat. Det är en utbildning som kommer att återkomma årligen. All personal ska minst var tredje år uppdatera sina kunskaper i Hjärt- lungräddning.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Nämndmål:

Invånare på Östermalm erbjuds valfrihet och mångfald

Beskrivning

Förvaltningen verkar för att olika typer av verksamheter och driftsformer inom respektive

ansvarsområden blir kända.

Förväntat resultat

Informationen om valfrihet har nått ut och brukarna har gjort aktiva val. Att fler brukare upplever att de har valfrihet och vet var informationen finns för att kunna göra sina val.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbeta systematiskt för att informationen på Jämför service ska vara korrekt, tydlig och uppdaterad	2013-01-01	2014-12-31	

Åtagande:

Vi informerar föräldrar om våra förskolor

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Föräldrar som ansöker känner sig väl bemötta och nöjda med den information som ges.

Analys

Förskolorna har en ansvarig pedagog som tar emot visningar en gång i månaden.

Vi har fått muntlig och skriftlig respons från föräldrar som känner sig välkomna och vänligt bemötta i kontakt med våra förskolor.

Under sommaren har vi haft sommaröppen verksamhet för enhetens alla förskolor på förskolan Skeppet, Skeppargatan 73. I den enkätundersökning vi gjort i anslutning till sommarförskolan är 100 % av föräldrarna/vårdnadshavarna nöjda med den information de fått om förskolan.

Enligt förskoleundersökningen anser 87 % av föräldrarna att de har fått information om förskolans mål och arbetssätt, mot 71 % 2013.

Informationen på enhetens hemsida och på jämförservice är under pågående arbete och uppdateras/ändras för att bli likvärdig och innehålla aktuell information.

För att informationen till föräldrarna ska vara likvärdig har vi gjort en folder med övergripande information om verksamheten som lämnas till föräldrar/vårdnadshavare vid terminsstart.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av antal anställda	38 %	37 %	35 %	41 %	2014
  Andel nöjda föräldrar	87 %	79 %	85 %	85 %	2014
  Antal barn per grupp	16,5 barn/avd.	16 barn/avd.	16,5	16	2014
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,95 st	4,52 st	4,9	4,9	2014
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,22	3,23	3,7	3,7	2014
Analys Arbetslagen har följt upp sitt arbete med kvalitetsindikatorn genom självvärdering under hösten 2014. Den självvärderingen har följts upp genom medarbetarsamtal i grupp tillsammans med förskolechef och biträdande förskolechef november 2014. Samtalen har syftat till att identifiera styrkor och utvecklingsområden i respektive arbetslag och se vilket stöd som behövs från ledningen för att utveckla arbetet vidare. Enligt arbetslagens självvärderingar från 2014 är det framförallt arbetet med pedagogisk dokumentation och IKT som behöver utvecklas. Handlingsplan för kompetensutveckling kring IKT och Nätverk för intern kompetensutveckling inom bland annat pedagogisk dokumentation är planerad för 2014. Resultaten kan vara ett tecken på att det är kritiskt granskande och reflekterande arbetslag som har höga krav och förväntningar på sitt egna arbete.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förskolorna ger varje barn vad de behöver för att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Beskrivning

Lärande och omsorg bildar en helhet. Kunskap anses finnas i olika former där även kreativitet ingår och barn kan lära på olika sätt där även grupplärande bör förekomma. Barnen ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och skapar delvis ny kunskap. Barns tankar och erfarenheter ligger till grund för verksamhetens innehåll.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet stämmer med stadens pedagogiska uppdrag i förskoleprogrammet samt nivå 4 i stadens indikator.

Åtagande:

Barnen utvecklar sina språk och kommunikativa förmågor

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen kommunicerar och för dialog med andra barn och vuxna

Barnen uttrycker idéer, känslor, åsikter, kan förhandla och argumentera

Barnen prövar, upptäcker och förstår nya ord och begrepp i sitt undersökande av omvärlden

Analys

Barnen besökt biblioteken och lånar böcker som de tillsammans med pedagogerna för samtal kring. Barnen har fått möta nya ord och begrepp och barnen skapar egna sagor och olika böcker. Vi ser att detta arbetssätt kan utvecklas ännu mer i och med Stockholms stads lässatsning. Tankar finns att utifrån barnens intresse fokusera på en eller flera böcker som utgångspunkt i våra projektarbeten tillsammans med barnen. Syftet är att skapa intresse för läsning, berättelser, historier och att söka fakta och att detta arbetssätt ska ha en central plats i vår verksamhet.

Vi har inom enheten börjat med ett nytt observationsmaterial för att synliggöra barnens läroprocesser och strategier, som sedan blir underlag för reflektion i arbetslagen. Vi kan där se att barnen visar stort intresse för att samtala med varandra, de ställer frågor och berättar för varandra. Att dokumentationen finns tillgänglig för barnen har uppmuntrat till att de är nyfikna på varandra, ställer frågor och utbyter tankar och idéer. Vi ser också att barnen i de grupper som aktivt arbetat med att benämna saker på barnens modersmål har ett stort intresse för varandras språk och har lärt sig vad t.ex. kniv och gaffel heter på bl.a. engelska.

Enligt förskoleundersökningen 2014 anser 83 % av föräldrarna/vårdnadshavarna att barnen uppmuntras i att utveckla sitt språk mot 79 % 2013.

Vi behöver fortsätta att utveckla våra lärmiljöer för barnen så att de i högre utsträckning lockar till samtal, kommunikation och reflektion. Vi behöver även utveckla vårt arbetssätt

kring barnens flerspråkighet så att det blir en del av barnens vardag, i tex projektarbeten. Vi behöver också utveckla vårt arbetssätt med att ha barnen i mindre grupper för att barnen ska få mer talutrymme och tillfälle till samtal med andra barn och vuxna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ IKT (information och kommunikations teknik) kompetens och utrustning	2014-01-01	2014-06-30	
! Kvalitetsindikator	2014-10-01	2014-11-28	

Åtagande:

Barnen utvecklar sitt matematiska och naturvetenskapliga tänkande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen har förståelse för mängd, antal, volym och vikt, gör jämförelser, sorterar och kategoriserar

Barnen använder sig av matematik, teknik och naturvetenskap för att lösa problem, föra resonemang och undersöka sin närmiljö

Barnen experimenterar, ställer hypoteser och drar slutsatser i sitt matematiska och naturvetenskapliga undersökande.

Analys

Pedagogerna använder i de dagliga rutinerna ett matematiskt tänk och ger ord åt olika begrepp t.ex. *"vanten ligger under bänken"*, *"Du sitter mitt emot mig"*. Vi använder oss av vår miljö för att utmana barnen t.ex. får de sortera klossar efter färg eller form. Vi har ställt frågor till barnen *"Hur kan fåglar flyga?"* och barnen får tillsammans resonera och ställa hypoteser och söka kunskap.

Vi har inom enheten börjat med ett nytt observationsmaterial för att synliggöra barnens läroprocesser och strategier, som sedan blir underlag för reflektion i arbetslagen. Vi kan där se att barnen visar stort intresse för att undersöka vikt, volym, mängd, samt för bygg och konstruktion och olika experiment. Barnen ställer hypoteser och drar slutsatser i sitt matematiska och naturvetenskapliga undersökande.

Vi behöver fortsätta vårt arbete med att utveckla våra pedagogiska miljöer så att de i större utsträckning lockar till ett matematiskt, tekniskt och naturvetenskapligt undersökande.

Enligt förskoleundersökningen 2014 anser 81 % av föräldrarna/vårdnadshavarna att barnen uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande, mot 72 % 2013. 85 % anser att barnen uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen, mot 77 % 2013.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
! De pedagogiska miljöerna utvecklas enligt kvalitetsindikatorns områden	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Beskrivning

Förskolornas arbete med barnen sker i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna har möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Det innebär att:

- Föräldrar har kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling
- Föräldrar har kännedom om förskolans dokumentation och uppföljning
- Resultatet av förskoleundersökning är vägledande i förskolornas arbete med dokumentation och dialog
- Föräldrar får information om ram öppetiderna samt rätten till annan barnomsorg om förskolan har stängt
- En god samverkan finns mellan förskola och skola

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet stämmer med stadens samverkans uppdrag i förskoleprogrammet samt nivå 4 i stadens indikator.

Åtagande:

Barnens övergång mellan förskolan och skolan sker i samarbete med föräldrar/vårdnadshavare

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnens styrkor, förmågor och behov har blivit synliggjorda

Barn och föräldrar/vårdnadshavare är delaktiga i övergången till skolan

Förskolans arbetssätt kring barnen har lyfts fram till skolan

Analys

Alla barn har varit på en skola tillsammans med sin grupp och förskollepersonal. Barnens förväntningar, tankar och funderingar har samlats in av personalen och lämnats över till skolan tillsammans med en kortfattad dokumentation från senaste läsårets projektarbeten.

Alla blivande skolbarns föräldrar har erbjudits avslutningssamtal under slutet av vårterminen.

Från förskolans sida vill vi ha ett bättre samarbete med våra närliggande skolor. Vi har ännu inte fått till stånd möte mellan förskolans och förskoleklassens förskollärare för att tillsammans planera för övergången mellan förskola och förskoleklass. Förskoleledningen har kontaktat Gärdesskolan för att starta ett närmare samarbete, men ännu har inget utökat samarbete påbörjats.

Åtagande:

Föräldrar/Vårdnadshavare är involverade i förskolans verksamhet

Uppfylls helt

Förväntat resultat**Kriterier:**

Föräldrar/Vårdnadshavare uttrycker att de känner sig nöjda

Föräldrar/Vårdnadshavare har regelbunden dialog med förskolan om det egna barnets utveckling, lärande och välbefinnande

Föräldrar/Vårdnadshavare har kännedom om verksamheten, dess mål, innehåll och syfte

Föräldrar/Vårdnadshavare kommer med tankar, synpunkter och frågor till förskolan

Analys

I den dagliga kontakten med föräldrarna får vi intrycket att föräldrarna är nöjda och att de har kännedom om verksamheten. Några föräldrar har varit med under en hel eller del av dag på förskolan. Det är något vi ser som positivt och kan uppmuntra i ännu större utsträckning så att föräldrarna känner sig välkomna att delta.

För att ge en likvärdig information till föräldrarna inom enheten har vi skapat en informationsfolder, den har lämnats till både nya och gamla föräldrar i pappersform. Den informationen kommer också att finnas hemsidan.

Under hösten kommer alla avdelningar istället för att skriva månadsbrev kommer att skriva veckobrev med en Ingress/Gemensam info för hela förskolan, Kort om pågående projekt, aktivitet, lek och lärande för barngruppen, Plan/info för kommande vecka, Gemensamma datum för terminen: t.ex. APT, Studiedag, Föräldramöte, föräldraråd, Drop-in- fika mm, En meny för veckan som kommer. Syftet är att det ska bli snabbare återkoppling till föräldrarna om vad barnen varit med om, samt att det ska bli enklare för pedagogerna när det skriver, att de inte behöver samla information långt tillbaka i tiden.

I samband med att förskolan Rio renoveras under pågående verksamhet har vi bjudit in föräldrarepresentanter till byggmöten för att ta tillvara deras tankar och synpunkter kring barnens säkerhet ur ett miljömedvetet perspektiv. Det är något vi har uppfattat att föräldrarna har uppskattat.

Enligt förskoleundersökningen anser 87 % av föräldrar/vårdnadshavare att de som helhet är nöjda med sitt barns förskola, det är en ökning från 79 % 2013.

87 % anser att de fått information om förskolans mål och arbetssätt, det är en ökning från 71 % 2013. Förskollärarna och barnskötarna har i större utsträckning informerat om och kopplat verksamheten för barnen till förskolans mål och arbetssätt än tidigare. De har även varit tydligare med att beskrivit syftet med vad, hur och varför de gör som de gör tillsammans med barnen.

78 % känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten. Det är en ökning från 74 % 2013. Det är vår bedömning att det är ett lågt resultat och vi att vi behöver fortsätta att välkomna föräldrars/vårdnadshavares tankar och synpunkter i olika sammanhang.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn i behov av särskilt stöd	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förskolornas arbetsformer och förhållningssätt medverkar till att varje barn i förskolan utvecklar demokratisk kompetens.

Beskrivning

I enlighet med stadens förskoleprogram:

Barn har utifrån sin förmåga inflytande över och är delaktiga i utformningen av förskolans miljö och verksamhet. Förskolornas arbetsformer och förhållningssätt medverkar till att varje barn i förskolan utvecklar demokratisk kompetens. Förskolorna genomsyras av öppenhet, ett demokratiskt och interkulturellt förhållningssätt, såväl i arbetsformer, som i omsorg, fostran och lärande. Barn möts med respekt, känner sig trygga och har inflytande över sin vardag.

Förväntat resultat

Verksamheten ger goda förutsättningar för att vidga barnens lärande och förståelse för demokrati.

Förskolorna arbetar aktivt och förebyggande med likabehandling, mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet dokumenteras i en plan och utgår från förskolans värdegrund, barnkonventionen, de mänskliga rättigheterna och alla barns lika värde.

Åtagande:

Barnen har tilltro till sina egna förmågor och samarbetar med varandra.

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen lyssnar på varandra, förhandlar, kompromissar och bearbetar konflikter

Barnen, oavsett kön, har en positiv bild av sig själva, ser sig själv och andra som lärande individer.

Barnens tankar, idéer och erfarenheter synliggörs och används i projekt och aktiviteter

Analys

Vi fortsätter inom enheten med våra observationsunderlag för att synliggöra barnens läroprocesser och strategier, som sedan blir underlag för reflektion i arbetslagen. Vi kan där se att barnen visar intresse för att lyssna på varandra och bearbeta konflikter. Barnens tankar och idéer har tagits tillvara genom intervjuer och samtal och det syns i större utsträckning än 2013 i utformandet av de pedagogiska miljöerna och i innehållet i projekt och olika aktiviteter. Vi har skapat en organisation för projekterande arbete i mindre grupper tisdag-torsdag som möjliggör att barnen är delaktiga och får utrymme att komma med tankar och idéer för att utveckla arbetet. De är nyfikna på varandra samtidigt som de också måste förhandla och lösa de konflikter som uppstår när de har olika uppfattningar om hur en uppgift ska lösas.

Barnen har också fått utmaningar och blivit introducerade till nytt material. Det har lett till att de har fått större möjligheter till inflytande, då de vet vad de kan välja på.

Enligt förskoleundersökningen anser 89 % av föräldrarna/vårdnadshavarna att förskolan uppmuntrar barnens initiativ och egna ansvar, mot 77 % 2013. 89 % anser att barnen uppmuntras till att utveckla sin sociala förmåga, mot 83 % 2013.

Bedömning och analys

Att det har avsatts tid för veckoreflektion och att arbetslagen tillsammans reflekterar över sitt arbetssätt och kring barnens inflytande och delaktighet i sitt lärande och sin vardag ser vi som framgångsfaktorer. När vi tar tillvara barnens intressen blir lärandet meningsfullt och det ser vi genom att barnen driver projekten och söker kunskap och vill veta mer. Barnen blir nyfikna på varandra och varandras kunskaper.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Barnintervjuer	2014-01-01	2014-04-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Nämndmål:

3. Stadsdelsnämndens omsorgsverksamheter har hög kvalitet, är tillgängliga och präglas av trygghet, värdighet och delaktighet

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter ska vara tillgängliga och präglas av ett bra bemötande. Kvaliteten i myndighetsutövning säkras bland annat genom användning av beprövade och evidensbaserade utredningsmodeller och metoder samt genom en konsekvent uppföljning. Som ett led i att öka brukarinflytandet ska samarbetet med frivilligorganisationer stärkas liksom deras delaktighet i drift och utveckling av verksamheterna. Brukarnas synpunkter på omsorgsverksamheterna tas till vara och ses som en del i kvalitetsarbetet. Det förebyggande arbetet utvecklas.

Förväntat resultat

Kvaliteten inom omsorgsverksamheterna höjs. Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna är hög och den enskilde känner sig trygg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Öka medarbetarnas kunskap om levnadsförhållanden, och vikten av ett bra bemötande, för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Genomföra kompetensutveckling/insatser som klargör konsekvenser av olika typer av funktionsnedsättningar samt insiktsutbildningar för beslutsfattare och personal	2012-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Sjukfrånvaro	7,3 %	8,3 %	7 %	4,4 %	VB 2014
Analys Det har skett en ökning av sjukfrånvaron dag 2-180, sjukdom dag 1 och dag 181-365 har minskat. Samarbete med personalavdelningen och företagshälsovården pågår.					

Nämndmål:

Stadsdelsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och för personalens delaktighet och trivsel. Förvaltningens friskvårdspolicy ska vara välkänd av medarbetarna. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenhet, företagshälsovård, försäkringskassa och fackliga organisationer. Cheferna ska ha aktiv kontakt vid nya sjukfall och vara väl förtrogna med och arbeta i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess. Enheterna ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. Varje arbetsplats ska ha skriftliga och väl kända rutiner vid sjukdom.

Förväntat resultat

Resultatet skall vara att personalen känner sig motiverad och delaktig, att sjukfrånvaron är låg och att förvaltningen kan rekrytera nödvändig kompetens.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Svarefrekvens i medarbetarenkät för Östermalms stadsdelsförvaltning	83,1 %	84,99 %	85 %		2014
Analys Enheten har en svarsfrekvens på 84 %.					
 Svarefrekvens i medarbetarenkät för Östermalms stadsdelsförvaltning	76,56 %	76,56 %	75 %		2014
Analys Vid olika forum har medarbetarna uppmärksamats kring vikten av att ta tillfället i akt och ge sin bild av den demokratiska processen som en viktig del av enhetens utvecklingsarbete.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2013-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Erbjudna praktikplatser för personer med funktionsnedsättning från Jobbtorg Resurs, Arbetsförmedlingen, olika arbetsmarknadsprojekt/åtgärder) samt utse ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning.	2012-01-01	2014-12-31	
✓ Åtgärda arbetsplatsens generella otillgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2012-01-01	2014-12-31	
! Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2013-01-01	2014-12-31	

Åtagande:

Enheten är en attraktiv arbetsplats

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kriterier:

Alla är delaktiga och motiverade att utveckla och driva verksamheten på ett professionellt sätt

Alla arbetar enligt läroplanen

Alla känner till enhetens mål och åtaganden

Alla känner till vision 2030

Analys

För att få en attraktiv arbetsplats behöver vi en gemensam plattform för enheten, där det finns en tydlig organisation och struktur som grund för det egna ansvaret. Där det finns förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet, genom gemensamma dokument och uppföljningar. Att vi skapar forum för kommunikation och intern kompetensutveckling. Under hösten lämnade ledningen ut tre utvärderingsfrågor;

- Vad är en attraktiv arbetsplats?

Positiv feedback från kollegor och chefer, alla bidrar och är närvarande, delaktiga och professionella, möjligheter att utvecklas och lära nytt, nätverkande och kompetensutveckling, likvärdighet mellan förskolorna, kunna påverka, kompetent personal, god ekonomi, gott ledarskap.

- Hur gör vi för att alla ska känna sig delaktiga?

God kommunikation, respekterar varandras tankar och åsikter, ge varandra positiv feedback, rätt information, ta tillvara varandras kompetenser.

- Hur tar vi emot nya kollegor så de känner sig välkomna?

Visa intresse och är välkomnande, information och introduktion, utse fadder/mentor, Tydlig information med regler och riktlinjer, trevlig stämning.

Inför medarbetarsamtalen har medarbetarna fått ett underlag med frågeställningar som vi haft som utgångspunkt för våra samtal. Samtalen utgår från enhetens mål och utvecklingsområden och kopplas till vilket behov av kompetensutveckling som enskilda medarbetare har.

Under hösten har ledningen tillsammans med varje arbetslag haft medarbetarsamtal i grupp med kvalitetsindikatorns självvärdering som samtalsunderlag. Vi ser värdet av att möta medarbetarna individuellt och i grupp årligen.

Ledningen har uppmuntrat medarbetare att söka till vidareutbildningar, t.ex. förskolelyftet, och föreläsningar som stödjer vårt arbete att nå våra mål.

Ett utvecklingsområde är att utveckla våra pedagogiska miljöer. För att ge inspiration och motivation i detta arbete har alla medarbetare haft möjlighet att göra studiebesök på en förskola inom en närliggande förskoleenhet. Det har varit en positiv erfarenhet för de allra flesta och väldigt uppskattat.

För att skapa en lärande organisation där vi utvecklar och driver verksamheten tillsammans har vi skapat forum, nätverk inom enheten, där vi delar med oss av våra erfarenheter och lär av varandra. I dessa nätverk har vi "tränat" på att reflektera med våra observationsunderlag som grund, samt att sprida goda erfarenheter. Vi startade upp med två grupper för förskollärarna och i september utökade vi med ytterligare två grupper för våra barnskötare.

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

3.1 Budgeten är i balans

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att få budget i balans vid befarat överskridande.

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna kostnadseffektiva lösningar.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter

Åtagande:

Vi bedriver ett kostnadseffektivt budgetarbete

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Budget i balans

Analys

Enheten gör en budgetprognos för hela året. Vi anpassar antal anställda och inköp efter enhetens budget.

Utifrån ekonomirapporter och personalrapporter följs ekonomin upp. Vid upptäckta avvikelser vidtas åtgärder.

Budgeten åskådliggörs för medarbetarna och fortlöpande information ges. Delaktighet och förslag kring ekonomi och budget uppmuntras.

Budgetdiskussioner förs för att öka kostnadsmedvetenheten.

Ledningen för regelbunden dialog med ekonomiavdelningen.

Enheten har ett överskott på 1 153 000 kr för 2014. Orsakerna till detta är att ledningen har bestått av en förskolechef och en biträdande förskolechef mot två biträdande tidigare år.

Prognosen för 2014 indikerade att vi inte skulle kunna fylla alla våra platser under hösten. Det visade sig inte stämma, utan istället har vi tagit emot 15-20 barn fler än beräknat.

Samtidigt har vi förbättrat våra vikarierutiner och samordnat våra resurser inom enheten.

Uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	Avvikelse

Nämndmål:

Alla verksamheter stadsdelsnämnden finansierar ska vara effektiva.

Beskrivning

Alla verksamheter i förvaltningens egen regi samt entreprenader drivs effektivt inom ramen för tilldelad budget och ersättningssystem. Den gemensamma administrationen ska ge effektiv service till enheterna till en så låg kostnad som möjligt, så att stadsdelsnämndens resurser huvudsakligen används i kärnverksamheterna och kommer invånarna till del.

Förväntat resultat

Enheterna upplever att de får ett bra stöd från den gemensamma administrationen. De administrativa kostnaderna och lokalkostnader fortsätter att vara låga och helst minskar ytterligare. Verksamheter som drivs på entreprenad följs upp enligt tillsynsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
! Alla medarbetare ska uppmuntras till att föreslå kostnadseffektiva arbetsmetoder.	2013-01-01	2014-12-31	

Synpunkter och klagomål

De flesta synpunkter och klagomål har varit sådana som medarbetarna omgående åtgärdat eller sådana som man diskuterat på arbetsplatsträffar, föräldramöten eller föräldrasamråd för att hitta lösningar för båda parter.

Det har tagits upp i föräldrarådet synpunkter kring belysningen på gården på Gärdesbackens förskola. Under sommaren har gården rustas upp och ny belysning är på plats.

Synpunkter och klagomål från förälder på en förskola kring andel ekologisk/kravmärkt kost på en förskola. Förskolan har 35 % andel ekologisk kost och därmed högre än Stockholms stads mål på 25 %.

En synpunkt på att de anslag som finns på förskolorna med namn och foto ska kompletteras med behörighet och tjänst. Det har även framkommit önskemål om namnskyltar på vikarier samt ordinarie personal. Detta är något vi tar i beaktande och ska se över till nästa år.

Vi har mottagit några synpunkter kring att vi stänger två dagar i maj för utvecklingsdagar för all personal på våra förskolor. Dessa dagar är viktiga för att kompetensutveckla, arbeta med gemensamma utvecklingsfrågor, ta in föreläsare och utvärdera vår verksamhet. Vi erbjuder alltid omsorg för de barn som behöver. Vi kommer att se över om vi kan förlägga dessa dagar under en annan period på året.

Det har även inkommit flera positiva synpunkter där förskollärare och barnskötare får uppskattning för sitt arbete med att utveckla förskolornas arbete för barnen och deras professionella förhållningssätt.

Övrigt